

י"ב אב
29 יולי
יום א'

בבוקר אין ישיבה. נשיאות הוה"פ ופישמן הלכה לויצמן
למסור לו החלטת הוה"פ (הצעת פישמן). ויצמן הודיע שאין החלטה
זו מניחה דעתו, והוא דורש מה-22 לקחת חזרה את הודעתם על סקר.
לא פחות ולא יותר...

אתמול קבל ויצמן טלגרמה מורבורג האומרת שהתחקה בתשומת
לב לכל הוכחות ולקושיים שויצמן פגש על דרכו והוא שמת על הצלחתו.

בהתייעצות הפרקציה שלנו קבענו עמדה זו, אחרי שניתחנו
את כל האפשרויות:

(א) אין אנו רואים יסוד להסתלקותה של ההנה"צ בגלל
החפירותו של סקר.

(ב) אין אנו כחנגדים לכך שההנהלה תשאר וחקרא בהקדם
האפשרי לקונגרס יוצא מן הכלל או לישיבה הכופה של
הוה"פ לשם פתרון שאלת הנה"צ.

(ג) אם ההנהלה עומדת על החפירותה אנו מציעים קואליציה
רחבה.

(ד) אם לא - ייסדו "קבוצות סקר" הנהלה משלהם בלי סקר.

(ה) אם לא יטביסו לכך - הרי אנו מוכנים ליסד הנהלה

זמנית שתקרא קונגרס יוצא מן הכלל בהקדם האפשרי.

ההחלטות הודיעה לנו שהם קבעו פרינציפים אלה: שום

אכסקוטיבה לא - בלי ויצמן. מכריו ששיבת הלילה הייתה לא חוקית וכל הישיבה נראתה כבטלה. נשיאות הוה"פ צריכה מפני זה להתפטר, ובוחרים בנשיאות חדשה. על שאלתנו מה לעשות אם ויצמן לא יסכים - ענו שאין להם עדין חשובה. הסכימו להצעה א' וב' שלנו, אולם לאו דוקא להשאיר אותם לשלשה חדשים. הם נכונים גם להניח את ההנהלה כולה עם סקר לזמן יותר רב (ואולי עד הקונגרס). הכזרתי הסכים לשתי הצעות רא-ונוח שלנו. הם גם בעד קואליציה, אם מלבד השמאל יהיה עוד מי שהוא מהציונים הכלליים (כמו אוסישקין), בהנאי שלפני יסוד הנה"צ חדשה חקבע חכניה פעולה. הרדיקלים הודיעו שלא יצביעו נגד ההנהלה הישנה אם היא חרצה להשאר. נכונים להכנס להנהלה חדשה. סופרסקי הודיע שלא יחנוד להשארות ההנהלה הישנה בהנאי שסקר לא ישאר אף יום אחד. בארבע אה"צ התאספה הועדה הפוליטית וכל הגושים ספרו על עמדתם. הישיבה נדחתה למען יחיעצו "קבוצות סקר" ביניהם. בבוקר הודיע לויצמן לנשיאות שהוא נוסע בהחלט בארבע ועשרים. הוא כמובן לא נסע. כשנכנסנו לטלפן במשרד הוה"פ בקשה מאתנו הגב' ליברמן, מזכירתו, שלמען השם לא נטלפן לויצמן עד שש, כי הוא רוצה עד אז לנוח.

הרב ברלין בטוח שאם תוסד הנהלה חדשה בלי ויצמן תחסך בהחלט ע"י ליפסקי והאמריקנים, שבקומק לבם הם נגד ויצמן. בשש נחאספה הועדה שוב. בלומנפלד הודיע שקבוצות "סקר"

קובעו: 22 חברי הוה"פ שגרמו לפטורי הנה"צ לא הביאו כל הצעה לפתרון המשבר. הציגו חנאים לפתרון שאינם יכולים להקבל, ולכן כוּטלה האחריות על 22. אפשר להציע את ההנהלה הישנה בחנאי ש"החוחמים" או חלק הגון מהם יצביעו בעדה או יקחו חזרה את הצהרתם. שאלתי את בלומנפלד את הוא מדבר בשם ההנהלה - ענה שהוא מדבר רק בשם הלנדסמנשפטים.

קפלן הודיע שהלנדסמנשפטים סילפו את הצעת התאחדות. הוא הציע שהוה"פ לא יקבל את החפירות ההנהלה ודורש מהאכסקוטיבה כפי שנבחרה בקונגרס להשאר. בישיבה הבאה של הוה"פ נוכל לקרר שוב את שאלת ההנהלה.

ברלין הודיע שלדעתו אין קבוצה של 22 וקבוצה שניה של השאר. הנשיאות ריכזה לבוא בדברים עם כולם. המזרחי לא יקח חזרה כלום סמה שהצהיר אמש, אך הם מסכימים שהנהלה הקודמת כולה השאר אפילו עד הקונגרס, אולם הם נכונים גם להשתתף ביצירת הנהלה חדשה. ויצמן קבל על 22 שהגבירו את עמדת סקר וגרמו רעה לייגונות מחוך אמונה שהם יהיו מועט.

לוי הודיע בשמנו שבהצעתנו נגד סקר רצינו להיות רוב. לא התכוונו ליציאת ההנהלה כלה ולא ראינו בזאת מסקנה הכרחית, אבל אנחנו נכונים להציע לקבוצות שונות ליסד הנהלה חדשה על יסוד חכנית עבודה מינימלית.

הפרקציה שלנו נחאספו לדון על הרכבת הנהלה חדשה. בילינסון בא וספר שהוא ושמרינצק היו אצל ויצמן. הציעו לו שחיים:

שנקבל החלטת פישטן או ישארו באוכן זמני. ויזמן ענה לא. הרושם של ביילינסון הוא שאין זה לא מוחלט. בינתיים קראנו להתאחדות, כי החלטנו בינינו שאם ההתאחדות לא תשתתף איתנו בהרכבת הנהלה חדשה - אנו מסתלקים מהנסיון. קפלן בא ושאל מהי הרשימה שלנו. הוא אוסישקין (רופין אינו מקבל) סופרסקי, גרינבום, אנחנו וההתאחדות והמזרחי. בלונדון פייוול ואמריקני. קפלן הודיע שזוהי לא מספיקה, שלש הראשונים הם נגד הסוכנות, אין איש בלונדון. זלמן סגר על שיתוף עם אוסישקין. הוא מהסס. הוא יצטרך להשען רק על האגפים, כי בציונים הכלליים ראה התמרדות רבה. הוא נגד הסוכנות ויהיה קשה לו לנהל הסו"מ. הוא נגד סקר, אבל אינו רואה סוכן הכבוד בענין זה. ועל בחירת סקר אנו בין כך ובין כך אחראים, ולא מובן מה כל הערה פתאום.

בשכונה נחאספנו יחד עם ההתאחדות. קפלן סובר שהרשימה המוצעת אינה הולמת את המצב בציונות. דרושה מקודם הטכסס רופין פייוול אוסישקין, גם שפרינצק אינו מאמין באפשרות הרכבת הנהלה חדשה. על חשבת קפלנסקי כיצד רואה שפרינצק את המוצא - ענה שהסכסוך ידחה לקונגרס. רצוי שעמדתנו מאתמול לא תפגם - והסטטוס-קוו ישאר.

הצעתי לקבוע ראשי פרקים של פרוגרמה, הקובעת גם בהכרח את הרכב הנהלה. לא תחכן הנהלה שהרכבה תתפרש כהתנגדות לסוכנות. התכנית צריכה לעמוד על 3 סעיפים: 1) סוכנות, 2) חקציב, 3) בזור ההסתדרות הציונית. אבן הפנה של הפרוגרמה זוהי החלטת

הוח"פ על הסוכנות שאחדה כמעט את כל הוח"פ אחרי מלחמה קשה.
בהנהלה צריכים להיות שני אמריקנים, אנגלי, שני פועלים, מזרחי,
מהאישים הציונים באים בחשבון: אוסישקין, פייוול, יעקבסון
(רופין - אם ירצה) דרוש ששני חברים יבואו מיד בדברים את פישמן
לברר עמדת אמריקא ואם האישים הנזכרים.

אנחנו אמנם מאוחדים כלנו שרצוי שישאר ויצמן וחבריו
(בלי סקר), אבל אם תנאי להשארתו היא התחרטות על הצהרתנו בדבר
סקר - לא נקבל תנאי זה בשום אופן, ולכן אין הדבר בידינו שויצמן
ישאר.

החלט שוג אחד ילך לאוסישקין (אני וקפלן), זוג אחד
לפייוול (זלמן ושבירנצק) ואחד לרובין (קפלנסקי וטברסקי).
אני וקפלן נפגשנו קודם כל עם פישמן. אמרתי לו שיש
רק שתי אפשרויות: ההנהלה הישנה או הנהלה חדשה, ואנו רוצים לדעת
מה תהיה עמדת אמריקא אם יתברר בהחלט שהנהלה הישנה אינה חשובה
הייתה: המלחמה באמריקא בעד ונגד האדמיניסטרציה הייתה בעצם מלחמה
בעד ונגד ויצמן. ואלה שנהלו את המלחמה הזאת וניצחו לא יוכלו
לשוב לאמריקא כשראשו של ויצמן מוסר. להנהלה חדשה תהיה אמריקא
באיבה כמו שאנחנו החיהסנו להנהלה זו. פישמן פנה לקפלן ובקש
לדבר אחר שלא בפני. עמדתי ללכת אך קפלן לא נתן, ופישמן שאל
אותו בסגנון של המשך שיחה מקודם - אם יצביעו בעד החלטה שהוח"פ
דורש את ההנהלה בשלמותה לשוב ברלין הבטיח לו 7 קולות, וההנהלה
תסתפק ב-14 קולות מה-22, וההנהלה תסתפק בכך, אם רק פוע"צ לא יעשו
שום הצהרה. קפלן שאל מה אם החלק השני של ההחלטה האומר שבישיבה

הבאת של הוה"פ אפשר יהיה שוב לעורר שאלה הנהלה. טישמן ענה
בשלילה, וקפלן לא נתן תשובה, הביע מעין יחס שלילה להצעה והגדיע
שיחעץ עם חבריו.

אחר כך הייתה לנו פגישה עם אוסישקין, ואוסישקין גילה
לפנינו את כל לבו, ובאר את נמוקיו מדוע לא יכנס עכשיו. הוא
דורש החכונות לקונגרס.

בעשר וחצי נפתחה ישיבת הועדה הפוליטית. לוקר חודיע
סנהדרין בערך שיש אפשרות לסדר אכסקוטיבה חדשה, אולם מכיון שחלק
מהקנדיטים אינם בברלין, חלק חושב שצריכים להבחר רק בקונגרס
וכפני קוצר הזמן בכלל - אי אפשר לנו להציג עכשיו אכסקוטיבה.
בלומנפלד האיע שהלנדסמנשפטים יחיעצו עכשיו לראות אם
הם יכלים להציע הנהלה. ה-22 יצאו.

ליפסקי קרא לקפלן ואמר לו שבשנת 1925 היו כוחות באמריקא
שהכריחו אותם להחקיף את הפועלים ולהתחיל בקורס חדש שבא כוח הוא
סקר. הם גמרו עכשיו עם הכוחות האלה, אולם אינם יכלים להפסיק
עכשיו את הקורס אלא בקונגרס הבא... אשרי המאמין.

החברים דברו עם רופין על כניסתו, והוא סרב מטעמים אלה:
הוא מחייב את הסוכנות, והליכתו ויצמן מעמידה את הדבר בסכנה. אינו
רוצה לשבת יחד עם ברלין ולהאלץ לפשרות בעניני דה. הוא אינו
רוצה עוד לעשות פשרות ביסוד ההתישבות: סוציאליסטית וקפיטליסטית.
מעכשיו הוא רוצה בכל כוחותיו לעזור להתישבות הסוציאליסטית.

ברבע-אחרי חצות נחאספה שוב הועדה הפוליטית. בלומנפלד

הודיע שגם הם אינם מוכשרים להציע הנהלה חדשה. אפשר, איפוא,

לבטל את הישיבה של אמש ע"י החלטת הוה"פ. ואז נשאר הכל כמו

שהיה. בעד ההצעה היו 9 נגד 9. ההצעה נדחתה. אז הודיע בלומנפלד:

הלנדסמנפשטטים יציעו, אחרי הודעה ש"החוחמים" לא יכלו להציע הנהלה

חדשה - את ההנהלה הישנה בשלמותה. ואם יהיה רוב ליולי - תבחר

ההנהלה. מיד קפץ שוקן והודיע דברי בלומנפלד כוזבים (פאלש).

האכסקומיבה תקבל רק בתנאי אם חלק הגון של החוחמים יצביעו בעד.

המזרחי הודיע שימנעו ולא יצביעו נגד אם כי בבזל הצביעו נגד.

בינתיים פרץ סכסוך בין ה"אלגעמיינע" ובין בלומנפלד והאחרון הפסיק

את הישיבה, למען יבואו האלגעמיינע לידי הסכם ביניהם לבין עצמם.

באחה אחרי חצות נחאספה שוב הועדה, בא גם ויצמן.

בלומנפלד הציע שדורשים מההנהלה הקודמת להמשיך עבודתה, ואם הצעה

זו תתקבל על ידי רוב גדול - תשאר ההנהלה. העמידו להצבעה של

נסיון. הצביעו בעד כל הציונים הכלליים והמזרחי. ההתאחדות

נמנעה. אנחנו הודענו שלא משהחמים בהצבעה. כך הודיעו גם הרד קליס.

קם ויצמן ואמר שהגידו לו שההתאחדות הצביע בעד, והיות שההתאחדות

לא הצביעה - הוא עוזב. קם והלך. קפלן הודיע שהסכמתם להצביע

בעד היתה חלויה בתנאי שבישיבה הרגילה שתהיה באביב בשנה הבאה

יקמידו מחדש את השאלה. הלפרין הודיע שהוא יעץ לויצמן לקבל אם

המזרחי וההתאחדות יצביעו בעד, מבלי שההתאחדות מבטיחה לו.

הרושם הוא שויצמן יחטור כוף סוף.

בשחלים בלילה פתח מוצקין את הפלנום. נורוק הרצה בקצור
על המצב ועל המסבר: הבעת אי האמון לסקר, התפטרות ההנהלה, הנסיון
של "החוטמים" ליסר הנהלה חדשה שלא הצליחה מחוסר זמן והחלטה
הועדה הפוליטית לדרוש מהנהלה להמשיך במשרתה. הצביעו כל הציונים
הכלליים והמזרחי בעד, 2 הרויזיוניסטים נגד, אנחנו, התאחדות
והרדיקלים נמנענו, ומוצקין סגר מיד את הישיבה, בהודעה שהחלטה
נחקבלה ע"י הוה"פ בהתנגדות שנים. ויצמן שהיה בישיבה נפרד מאחנו
כשהוא חור ועיף, מדכא ועלוב. כשנפגשנו ונחפרדנו צחק - אך זה לא
היה הצחק המאושר שלאחר ההצבעה בענין הסוכנות.
כך נגמרה הטרגי-ומדיה המעליבה של "מסבר ויצמן" (או
"מסבר סקר") האחרון...
לכל הפחות הפעם לא עשה הוה"פ, הודות לעמדתנו התקיפה,
שום דבר משביל את כבודו של הוה"פ. מגוחך ועלוב היה הפעם רק
ויצמן.

י"ג אב
30 יולי
יום ב'

הבוקר אמר ויצמן ללוקר שסקר נוסע לאמריקא בענין
הסוכנות. לוקר שאל: לכמה זמן? החשובה הייתה: לזמן מספיק
שיניח את דעתכם...
ויצמן פנה לקפלנסקי שיכתוב חשובה להוצאות הסוממים
עד אוקטובר.

170./..